

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 6. Solius mersionis baptismum olim in vsu suisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

inuocaretur. Quare de baptismo in virtute
sanctificatione Spiritus sancti accipienda
quemadmodum S. Basilius lib. de Spiritu
12. exponit. Atque ex his omnes aduer-
sum argumentationes facile refelluntur
quicquam prodest ad dispensationem con-
gere: nam, si qua fuisset, eius Apostoli
Patres meminissent.

*Solius immersionis baptismum olim in
vfu fuisse.*

CAP. VI.

Quoniam vero in hoc sacramento
ministrando singularis quædam ab
ratio seruata fuit; iccirco eius quoque
consuetudinem necessario lectoribus
dam existimavi; tum ut ij, quibus veterum
perferuari in animo est, illos vere, & per
intelligant: tum ut falsam opinionem
quæ plerosque mortales obtinet, olim in
clesia receptum fuisse: ut baptismus aqua
fusione, vel aspersione conficeretur. Quod
proferi, & docere nõ desinam, sola in
mersione, si necessitatis vsum excipias, in
clesia baptizari licuisse. Nam diuina
rarum peritis dubium non est, Christum
Apostolis præcepit, *⁹ euntes, docete omnes
baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus
sancti, verbo baptizantes mersionem esse
præceptus.* intellexisse, Quod quidem ex S. Chrysostomo

Baptismus
solum per
immersio-
nem olim
in vfu, præ-
terquam
necessitatis
tempore,
⁹ Mat. 28.
Baptismus
per immer-
sionem à
Christo
præceptus.

...boritate colligitur hom. de fide in Patrem,
...& Spiritum sanctum. cum inquit :
...mysteris veluti sigillum imponens Domi-
...in tribus mersionibus aque unum baptisma dis-
...sus tradidit, dicens, euntes, docere, &c. item
...ex illo Pelagij loco apud Gratianum de
...lectat dist. 4. multi sunt, qui in nomine solum-
...Christi una etiam immersione se asserunt bap-
...tismi. Evangelicum vero preceptum, ipso Domino,
...salvatore nostro Iesu tradente, nos admonet, in no-
...mine Trinitatis, trina etiam mersione, sanctum bap-
...tisma unicuique retribueri, dicente Domino discipulis
...Iesu, &c. baptizate omnes gentes in nomine Patris,
...et Filij, & Spiritus sancti. Uterque enim Chri-
...stianorum preceptum de triplici mersione, que in bap-
...tismo fieri solet, videtur intellexisse: ut dubi-
...tandum nullo modo sit, quin ipsam quoque
...mersionem eodem precepto contineri arbi-
...trarentur. Proinde sapienter, ut ego quidem exi-
...stimo, Hieremias Constantinopolitanus, vir
...in antiquis ritibus versatissimus, superio-
...rum Patrum opinioni insistens, omnem a-
...spersionis usum a veteri Ecclesia adimit. &
...quamquam diverso fundamento utitur: ta-
...men, non secus ac illi mersionem a Dei pre-
...cepto derivasse, longa oratione contendit. Sic
...cuius habet resp. 2. cap. 4. certe qui non est regene-
...ratus aqua, & Spiritu, non potest vitam ingredi, &
...evadit mortem illius, ut pari resurrectione resurga-
...mus, & regni heredes fiamus, tripliciter coronati,
...quando Trinitas accinitur, tribus immersionibus, non
...trina infusione utentes. baptizabant enim veteres, non
...manibus suis aquam baptizando aspergētes, sed trina

Baptismus
per asper-
sionem in
Ecclesia
minime in
usu.

immersione, hoc Euangely sequentes: asperit
 ergo ante de/cenderat: ecce immerso, non asperit
 que hinc natum, facile omnes intelligunt
 quoties aliquis ob aduersam valetudine,
 que ad exitum vergentem, aqua asperit
 vel infusione aeternae saluti confuleret, hoc
 sacramenti bonitate veteres Patres dixerunt
 quod facit Magnus apud S. Cypr. Ep. 74. ad
 de. Nam, cum ille sententiam huius signifi-
 re rogauisset, & que verum baptismum esse
 per asperisionem in lecto fit, atque qui per
 merisionem in Ecclesia, Cyprianus respondit
 verbis: *quaesisti etiam fili carissime, quid modum
 videatur, qui in infirmitate, & languore graui
 consequuntur, an habendi sint legitimi Christiani,
 quod aqua saluari non loti sint, sed per asper-
 parte nemini verecundia, & modestia nostra
 dicat, quo minus vnusquisque, quod putat, sentiat
 quod senserit, faciat. Nos, quantum concipimus
 critas nostra, aestimamus, in nullo mutari, & pe-
 litari posse beneficia diuina, nec minus aliam
 posse contingere, vbi plena, & tota fide & deu-
 sumentis accipitur, quod de diuinis muneribus
 tur. & infra, dum contra sententiam
 menta dilueret, ac praecipue, quod ex di-
 rum arcanorum conscij, & internuncij Eccl-
 lis autoritate colligi poterat: nec quomodo
 mouere debet, quod aspergi, vel perfundi videtur
 gri, cum gratiam dominicam consequuntur, quod
 scriptura sacra per Ezechielem prophetam loquitur
 & dicat: *Aspergam super vos aquam mundam*
 &c. rursus ibidem: vbi suam ipse sententiam
 Christianae pietatis, & modestiae plenam*

Baptismus
 asperio-
 nis & In-
 fusionis
 num esset
 legitimus,
 aliqui Pa-
 tres dubi-
 tantur.

ponit: iccirco quantum fide concipere, & credere nobis datur, mea sententia hac est, ut Christus indicetur legitimus, quisquis fuerit in Ecclesia legitime, & iure fidei divinam gratiam consecutus. Et si aliquis existimat, eos nihil consecutos eo quod non salvari tantum perfusi sint, sed manes, & vacillantes non decipiantur, ut si incommodum languor caluerint, & conualuerint, baptizentur. Neque mirandum est, Magnum eius baptisimi integritatem in dubium vocauisse: cum, sicut est, probabilis ea tempestate opinio multorum foret esse videretur: quod indicant eiusdem Constantiani verba ibidem; cum, post expositam suam sententiam, reliquis Episcopis de hac re, quod velint, sentiendi, & statuendi liberam facultatem relinquit, rescripsi, inquit, fili carissime ad literas tuas, quantum parua nostra mediocritas valuit, & ostendi, quid nos, quantum in nobis est, sentimus, nemini prohibente, quo minus statuatur, quod vacat, unusque prepositus. Immo etiam Nicephorus sua adhuc ætate pro definito habuisse non videtur. Nam lib. 1. suæ hist. narrans, Novatianum quendam, cum in iuuentute à spiritu immundo vexaretur, atque adeo apud Exorcistas ageret, in morbum grauem incidisse: cumque iam animam efflaturus esset, in lecto perfusum fuisse, in hunc modum edisserit: aquam petiit, qua in ipso lecto iacebat, ut decubebat, perfusus, baptizatus scilicet est: siquidem tinctionem huiusmodi baptisimū vocare licet. Vbi verba, tinctionem huiusmodi, dubium cadere super modum abluendi, non quod aliud defuerit, facile omnibus declarant. Sed tamen mihi id obijcitur, quod Actor. 2.

legimus, S. Petrum vno die tria hominum
 lia baptizasse. Ex quo videtur fieri, vt aqua
 spersionem adhibuerit. Cui sic responsum
 lo, nec multo facilius esse, aqua aspersio
 strari, quam in aquam mergi: quonia vtriusque
 certa forma, & trina ablutione vtendum
 nec insciandum, quin dies aestiua, quo ore
 pore Petrus baptizauit, trium millium merito
 ni sufficiat: cum praesertim Apostolorum
 te multae caeremoniae, quae nunc baptismum
 protrahunt, in vsu non essent: & non
 post, quando ipse caeremoniae ad decus, & so
 nitate additae sunt, vnusque solum tum
 fons, tum baptizans in singulis vrbibus
 Paschatis, & Pentecostes diebus, saepe
 hominum millia veteres Patres baptismo
 signarint. Quos tamen immersione
 vlos fuisse, ex ipsorum scriptis, & vsu Ecclesiae
 constat. Nam Constantinus Imperator
 dicto suo ad Syluestrum Papam, quod
 Christi na edixit, suummet baptismum
 replicans, immersione ante oculos proponit, cum
 inquit: *benedictoque fonte, illic me trina immersione*
vnda salutis purificauit. Et S. Cyprianus
 maus, alius sub eius nomine, lib. de Passione
 Christi, cum efficientiam signi crucis aduersus
 daemones, & vsum eius in septem rebus
 contra Nouationos obiter indicaret, pariter
 ferre, quales baptismatis ministri habeantur,
 docet in haec verba: *denique quicumque sint ser*
uorum ministri, qualescunque sint manus, qui
vel mergunt accedentes ad baptismum, vel con
ualescunque pectus, de quo sacra excent

Liber de
 passione
 Christi S.
 Cypriano
 falso ad
 scriptus.

operationis auctoritas in figura Crucis omnibus sacra-
mentis largitur effectum, & cuncta peragit nomen,
quod omnibus nominibus eminet, à sacramentorum
veteris invocatum. Ex quibus collige, nō solum
infantes, sed etiam adultos in aquam merge-
re, moris fuisse.

Etiā ad-
ulti per im-
mercionem
baptiza-
bantur.

Baptizandos, de pondere sublato, à ministro mersos
fuisse: rectos, & stantes mergi solitos; totumque
humini corpus in aquam mersum esse; ac
ibidem de levis tinctionis
origine.

CAP. VII.

Qvod ut admodum graue, ac laboriosum
ministeris fuerit, tamen plerumque nul-
lum adiutorem, vel socium sibi asciscabant:
vetum hominem de pondere sublato, atque
in sua brachia elatum; soli in aquam demitte-
bant, quemadmodum multis coniecturis fa-
cile assequi possumus. Primo, quia Patres ipsā
merstonem describentes, solius ministri me-
morerunt; vt S. Dionysius Areopagita cap. de
baptismo: Hierarcha autem in loco superiori stans,
cum rursus sacerdotes ad aquas sub Hierarcha manu,
erat, qui initiatur, nomen citauerunt, ter quidem il-
lum demergit: Constantinus Imperator in edi-
cto ad Syluestrum: leuatoque me de venerabili fon-
te, induto vestibus candidis, septiformis gratia sancti
spiritus: consignationem adhibuit, beati chrismaris
vocatione: Seuerus Alexandrinus lib. de baptis-

Baptizag-
dū de pon-
dere subla-
tum mini-
ster solus
in aquam
mergebat.